

Barn som anhöriga

161122

När en förälder eller annan viktig vuxen i ett barns liv insjuknar i en allvarlig sjukdom påverkas hela familjen. Oavsett om sjukdomen kan botas eller ej är det viktigt att hälso- och sjukvården visar extra hänsyn, uppmärksammar vilka individuella behov som finns i familjen och erbjuder stöd och insatser utifrån dessa behov.

Forskning visar att barn som anhöriga tillhör en särskilt sårbar grupp som riskerar framtida psykisk ohälsa och en i övrigt ogynnsam utveckling. Sedan januari 2010 finns en lagstadgad skyldighet för hälso- och sjukvården att särskilt uppmärksamma barn som anhöriga och att de utifrån sina behov ges information, råd och stöd (HSL 2g§).

I Cancervårdprocessens regionala medicinska riktlinje från 2015 står att patienten rutinemässigt skall erbjudas ett personligt besök hos kurator när det finns barn i familjen. Kurator kartlägger och utreder behov av eventuellt ytterligare stöd och insatser. Om patienten avböjer insatsen är det viktigt att upprepa erbjudandet.

Västra Götalandsregionen antog 2015 en regional medicinsk riktlinje (länk, se nedan) för Barn som anhöriga som beskriver konsekvenserna av lagstiftningen på en mer organisatorisk nivå. Den innehåller även KvÅ-koder samt ett Barn- och familjeformulär som stöd för dokumentationen.

Samtlig vårdpersonal har möjlighet att gå den webb-baserade utbildningen ”Våga fråga” för att få grundläggande kunskaper i ämnet (del 1) och stöd i att ta fram en gemensam rutin (del 2) för kliniken/avdelningen.

Nära cancer är ett webb-baserat stöd för barn och unga som är närstående till någon med cancer. Här finns fakta, möjlighet att ställa frågor samt möjlighet att möta andra (länk, se nedan).

Länkar och litteratur:

RMR Cancervårdprocessen: <http://www.cancercentrum.se/globalassets/vara-uppdrag/vardprocesser/vast/cancervardprocessen/rmr-cancervardprocessen-2015.pdf>

RMR Barn som anhöriga:
<https://alfresco.vgregion.se/alfresco/service/vgr/storage/node/content/22194/Barn%20som%20anhoriga.pdf?a=false&guest=true>

Information om VGR projektet ”Våga fråga” samt stödmaterial både till personal och föräldrar:
<http://www.anhoriga.se/anhorigomraden/barn-som-anhoriga/webbutbildning/>

Nationellt vårprogram Cancerrehabilitering 2014 (kap 10):
http://www.cancercentrum.se/globalassets/vara-uppdrag/rehabilitering-palliativ-vard/rehabilitering/natvp_cancerrehabilitering_maj2014_kunskapsunderlag.pdf

Cancerfondens material: <https://www.cancerfonden.se/om-cancer/att-prata-med-barn-pa-deras-niva>

Närstående nätverk för unga: www.naracancer.se

Stöd till unga närstående i Västsverige: <http://www.brackediakoni.se/vara-verksamheter/stodgrupp-unga-eller-familjer-i-sorg/vara-stodgrupper>

Bröstcancerföreningen Johanna erbjuder barnträffar till barn vars mamma eller pappa har eller har haft cancer: http://www.bro.se/local_subpageA.asp?nodeid=136333

Att Ta Avsked: Ritualer Som Hjälper Barnet Genom Sorgen av Dyregrov, Atle Rädda barnen förlag, Sverige, 199511 (ISBN 9188726126).

Barn i sorg av Dyregrov, Atle Studentlitteratur AB, Sverige, 199001 (ISBN 9144311818).

Barns sorg: några råd till familj och vänner av Dyregrov, Atle, Rädda Barnen Förlag, Sverige, (ISBN 9188726266).

Det brinner i mina ögon. Samtal och tankar om barns sorg av Stening Ekelund, Sverige, (ISBN 9164610977).

Nära döden, nära livet av Ami Lönnroth Kati Falk Inbunden. AB Wahlström & Widstrand, 1999-09 9146174796/91-46-17479-6

Små Barns Sorg av Dyregrov, Atle Rädda barnen förlag, Sverige, 199903 (ISBN 9188726614).

Sorg, saknad, sammanhang En bok där författarna har valt ut och kommenterat ca 250 barn- och ungdomsböcker som handlar om barn och ungdomar i svåra livssituationer Av Gunilla Brinck och Anna Lindberg, Omslag Maria Mörkberg/Tomas Eklund ISBN 978-91-7018- 532-8

Cancerfonden ger ut broschyren ”Vad säger jag till barnen?” Som är en bra hjälp för föräldrarna och som även är läsvärd för oss som personal. I broschyren finns också film- och lästips.

Länk till Cancerfondens beställningssida: <http://cancerfonden.webshop.strd.se>